

Český národní plán pro oživení a odolnost

Aktuální stav

CELKOVÉ ZDROJE

Česká republika se rozhodla využít grantovou složku svého přidělu v rámci [Nástroje pro oživení a odolnost](#), který představuje bezprecedentní reakci EU na krizi vyvolanou pandemií COVID-19, aniž by žádala o půjčku. Cílové prostředky činí 7 036 milionů EUR¹ a tvoří 1 % celého Nástroje pro oživení a odolnost. Představují 3,1 % hrubého domácího produktu (HDP) země v roce 2019 (Nástroj pro oživení a odolnost činí 5,2 % HDP EU-27 v roce 2019).

Nástroj pro oživení a odolnost: **7 036 milionů EUR**

Granty Nástroje pro oživení a odolnost: **100 %** (RF Loans: 64 %)



Hlavní cíle

Ekologická transformace: **2 930 milionů EUR** **41,6 %**

Čl Nástroje pro oživení a odolnost: 37 %

Digitální transformace: **1 556 milionů EUR** **22,1 %**

Čl Nástroje pro oživení a odolnost: 20 %

Vzdělávání a trh práce: **1 594 milionů EUR** **22,7 %**

Klíčové kroky



Za účelem získání této podpory vypracovalo Česko [národní plán pro oživení a odolnost](#) – rozsáhlý program reforem a investic, jehož cílem je podpořit hospodářské oživení České republiky a zároveň pokročit v ekologické a digitální transformaci a řešit řadu stávajících strukturálních nedostatků. Kromě podpory EU zahrnuje Česko do svého plánu i dílčí soubor reforem a investic ve výši 449 milionů EUR, které sice tvoří součást struktury plánu, nejsou však zahrnuty do financování z Nástroje pro oživení a odolnost a budou financovány z vnitrostátních zdrojů. Opatření v rámci tohoto plánu mají být dokončena do roku 2026.

Po schválení Rady obdrželo Česko 915 milionů EUR v rámci předběžného financování, což odpovídá 13 % celkového finančního přidělu ČR. Další platby, rozdělené do devíti splátek po šesti měsících, budou záviset na pokroku v provádění plánu.

Evropský parlament, který byl rozhodným zastáncem společného nástroje EU pro oživení, se podílí na inter-institucionální spolupráci, účastní se diskusí o jeho provádění a dohlíží na práci Evropské komise.

Tato publikace typu „Briefing“ je součástí řady věnované všem členským státům EU.

Specifické problémy ČR

V rámci evropského semestru přijímá Rada doporučení pro jednotlivé země, která členskými státem poskytují politické pokyny, jak podpořit zaměstnanost, investice a růst a zároveň zachovat zdravé veřejné finance. V rámci [Nástroje pro oživení a odolnost](#) se od každého [národního plánu pro oživení a odolnost](#) očekává, že bude účinně řešit alespoň podstatnou část problémů dané země, jak byly identifikovány v doporučeních na období 2019–2020.

Ve své [analýze](#) českého národního plánu pro oživení a odolnost Komise rozděljuje doporučení pro jednotlivé země vydané pro Česko v letech [2019](#) a [2020](#) do těchto kategorií: 1) fiskální politika a dlouhodobá udržitelnost důchodového systému a systému zdravotní péče; 2) zdravotní a dlouhodobá péče: odolnost systému zdravotnictví, personální zajištění, integrace péče a elektronické zdravotnictví; 3) podpora zaměstnanosti žen a znevýhodněných skupin, mimo jiné i prostřednictvím poskytování péče o děti; aktivní politiky na trhu práce; 4) kvalita a inkluzivnost v systému vzdělávání a odborné přípravy včetně výuky digitálních dovedností; 5) udržitelná doprava; 6) vysokokapacitní digitální infrastruktura; 7) přechod na nízkouhlíkové hospodářství a energetická účinnost; 8) protikorupční opatření; 9) snížení administrativní zátěže pro investice a zlepšení elektronické veřejné správy; 10) v oblasti zadávání veřejných zakázek podpora soutěže více založené na kritériích kvality; 11) odstranění překážek bránících rozvoji plně funkčního inovačního ekosystému a zlepšení spolupráce veřejného a soukromého sektoru v oblasti výzkumu a vývoje; 12) předstunutí veřejných investičních projektů ve vyšší fázi připravenosti a podpora soukromých investic; 13) podpora malých a středních podniků využíváním finančních nástrojů a zajištění přístupu k financování pro inovativní podniky.

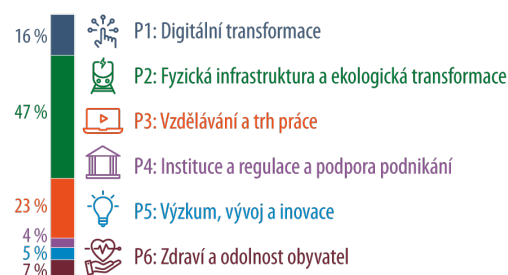
V roce 2020 Rada Česku [doporučila](#), aby přijalo veškerá nezbytná opatření k účinnému řešení pandemie, k udržení ekonomiky a k podpoře následného oživení. Země by měla provádět udržitelnou střednědobou fiskální politiku, zajistit udržitelnost dluhu a posílit investice. Měla by posílit odolnost systému zdravotní péče, dostupnost zdravotnických pracovníků, primární péče a služeb elektronického zdravotnictví. Na podporu zaměstnanosti by měla zavést aktivní politiku trhu práce a zajistit poskytování dovedností a přístup k digitálnímu vzdělávání. Měla by podporovat malé a střední podniky prostřednictvím finančních nástrojů, aby zajistila likviditu, snížila administrativní zátěž a zlepšila elektronickou veřejnou správu. V zájmu hospodářského oživení by mělo Česko upřednostňovat investiční projekty ve vyšší fázi připravenosti a podpořit soukromé investice. Současně by mělo zaměřit své investice na ekologickou a digitální transformaci, zejména na vysokokapacitní digitální infrastrukturu a technologie, na čistou a účinnou výrobu a využívání energie a na udržitelnou dopravní infrastrukturu, a to i v uhelných regionech. Měl by být zlepšen přístup k financování pro inovativní podniky a spolupráce veřejného a soukromého sektoru v oblasti výzkumu a vývoje.

Ačkoli národní plán pro oživení a odolnost Česka připravila předchozí vláda premiéra Andreje Babiše, jeho provádění bude řídit nová vláda premiéra Petra Fialy, která je ve funkci od 17. prosince 2021.

Cíle a struktura plánu

Dne 1. června 2021 Česko předložilo svůj [národní plán pro oživení a odolnost](#) Evropské komisi k posouzení. Celková hodnota plánu činila 7 485 milionů EUR, což mírně překračovalo předpokládaný maximální vnitrostátní příděl. V následných diskusích s Komisí se Česko rozhodlo zachovat strukturu plánu a některé položky v celkové výši 449 milionů EUR financovat mimo rámec Nástroje pro oživení a odolnost z vnitrostátních zdrojů.

Obrázek 1 – Rozdělení financování podle pilířů



Jako obecné vodítko vyzvala Komise vlády EU, aby se zaměřily na sedm [stěžejních oblastí](#)² reforem a investic. Český národní plán pro oživení a odolnost se zaměřuje na pokrok v oblasti zelené a digitální transformace, zvýšení odolnosti veřejného sektoru a podniků a sociální odolnosti z hlediska přístupu ke zdravotní péči a lepšímu vzdělávání. Zároveň se snaží zavést účinnější pravidla pro audit a kontrolu. Český plán je strukturován do šesti oblastí, které spadají do působnosti [Nástroje pro oživení a odolnost](#). Těchto šest oblastí se nazývají „pilíře“ (jejich uspořádání se však částečně liší od „pilířů“ v nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost):



1. Cílem pilíře **„digitální transformace“** je digitalizace a posílení účinnosti veřejných služeb, snížení administrativní zátěže, zlepšení dostupnosti internetu, urychlení digitalizace podniků a zrychlení postupů při udělování stavebních povolení.



2. Pilíř **„fyzická infrastruktura a ekologická transformace“** usiluje o udržitelnější dopravu a snížení energetické náročnosti prostřednictvím renovace zvyšující energetickou účinnost bytového fondu a veřejných budov, rozvoje čistých zdrojů energie a nízkoemisních dopravních řešení a investic do recyklační infrastruktury.



3. Pilíř **„vzdělávání a trh práce“** se zaměřuje na zvyšování digitálních dovedností žáků a zlepšování kvality vzdělávání ve vybraných regionech. Cílem tohoto pilíře je modernizace služeb zaměstnanosti a příspěvek k vytváření kvalitních pracovních míst. Zvýšením kapacity zařízení předškolní péče se snaží zlepšit účast žen s malými dětmi na trhu práce.



4. Pilíř **„instituce, regulace a podpora podnikání“** má pomoci rozvoji podniků a kulturních a kreativních odvětví. Tento pilíř rovněž usiluje o zlepšení protikorupčních opatření a účinnosti veřejné správy, a tím i o snížení administrativní zátěže.



5. Pilíř **„výzkum, vývoj a inovace“** bude podporovat výzkum ve vybraných odvětvích zdravotnictví a posílí inovační ekosystém.



6. Pilíř **„zdraví a odolnost obyvatelstva“** se zaměřuje na zlepšení kvality zdravotní péče a odolnosti systému onkologické prevence a péče.

Šest pilířů českého plánu je dále rozděleno do 26 komponent, z nichž každá bude prováděna prostřednictvím kombinace reforem a investic. Následující tabulka obsahuje přehled prostředků v jednotlivých komponentách a položky, které nespádají do Nástroje pro oživení a odolnost. V rámci všech šesti pilířů překračuje plán výdajové cíle v oblastech ekologické a digitální transformace stanovené v [nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost](#). V českém plánu je pro účely opatření souvisejících s klimatem vyčleněno 41,6 % prostředků (Nástroj pro oživení a odolnost požaduje 37 %) a pro účely opatření v digitální oblasti 22,1 % (Nástroj pro oživení a odolnost požaduje 20 %).³ Další priorita „vzdělávání a trh práce“, obdrží 22,7 % zdrojů.

Tabulka 1: Komponenty národního plánu pro oživení a odolnost Česka

Pilíř	Komponenta	Zdroje Nástroje pro oživení a odolnost (v mil. EUR)	Podíl (% Nástroje pro oživení a odolnost)	Zdroje, které nepocházejí z Nástroje pro oživení a odolnost (v mil. EUR)
1. Digitální transformace	1.1 Digitální služby občanům a firmám	112	1,6 %	–
	1.2 Digitální systémy veřejné správy	277	3,9 %	–
	1.3 Digitální vysokokapacitní sítě	227	3,2 %	–
	1.4 Digitální ekonomika a společnost, inovativní startupy a nové technologie	224	3,2 %	–
	1.5 Digitální transformace podniků	196	2,8 %	–
	1.6 Zrychlení a digitalizace stavebního řízení	57	0,8 %	–
2. Fyzická infrastruktura a ekologická transformace	2.1 Udržitelná a bezpečná doprava	943	13,4 %	–
	2.2 Snižování spotřeby energie ve veřejném sektoru	325	4,6 %	–
	2.3 Přechod na čistší zdroje energie	262	3,7 %	–
	2.4 Rozvoj čisté mobility	192	2,7 %	–
	2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší	632	9 %	–
	2.6 Ochrana přírody a přizpůsobování se změně klimatu	542	7,7 %	30,6
	2.7 Oběhové hospodářství, recyklace a průmyslová voda	141	2 %	31,4
	2.8 Revitalizace území se starou stavební zátěží	131	1,9 %	–
	2.9 Podpora biologické rozmanitosti a boj se suchem	117	1,7 %	–
3. Vzdělávání a trh práce	3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace	191	2,7 %	–
	3.2 Adaptace kapacity a zaměření školních programů	517	7,4 %	–
	3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce	886	12,6 %	17,4
4. Instituce a regulace a podpora podnikání	4.1 Systémová podpora veřejné správy	–	0 %	97
	4.2 Nové kvazikapitálové nástroje na podporu podnikání	39	0,6 %	–
	4.3 Protikorupční opatření	–	0 %	–
	4.4 Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy	1	0 %	–
	4.5 Rozvoj kulturního a kreativního odvětví	214	3 %	76,2
5. Výzkum, vývoj a inovace	5.1 Excelentní výzkum a vývoj v prioritních oblastech veřejného zájmu ve zdravotnictví	196	2,8 %	–
	5.2 Podpora výzkumu a vývoje v podnicích a zavádění inovací do podnikové praxe	126	1,8 %	196,4

6. Zdraví a odolnost obyvatel	6.1 Zvýšení odolnosti systému zdravotní péče	153	2,2 %	–
	6.2 Národní plán na posílení onkologické prevence a péče	335	4,8 %	–
Celkem		7 036	100 %	449

Zdroje: [Národní plán pro oživení a odolnost Česka](#) (verze ze září 2021), Komise [SWD\(2021\) 211](#). Celkové součty se v důsledku zaokrouhlení neshodují.

Realizace opatření uvedených v plánu by měla usnadnit přechod země na hospodářský model, který se bude více zaměřovat na činnosti s vysokou přidanou hodnotou a bude konkurenceschopný a sociálně spravedlivý v podmínkách postupující automatizace a digitálních změn. Pokud jde o hospodářský dopad Nástroje pro oživení a odolnost, odhaduje se, že by mohl do roku 2026 zvýšit HDP Česka o [0,8 až 1,2 %](#) a stát se zdrojem až 18 000 pracovních míst.

Další přínosy by měly plynout z národních plánů pro oživení a odolnost ostatních členských států. Tyto efekty přelévání, které se projeví například ve vývozu, by mohly v roce 2026 přidat 0,3 procentního bodu k HDP, aniž bychom zohledňovali dopad strukturálních reforem. V dlouhodobém horizontu by strukturální reformy měly podle českých orgánů vést k nárůstu HDP do roku 2040 nejméně o [0,6 %](#) (podle Komise o 0,4 %) oproti scénáři bez Nástroje pro oživení a odolnost.

Reformy

[Příloha](#) prováděcího rozhodnutí Rady k plánu České republiky uvádí celkem 37 reforem, přičemž každá z nich je přiřazena k jednomu z pilířů (viz tabulka 2 níže).⁴ Reformy jsou soustředěny do prvních let, aby odstranily stávající překážky bránící provádění opatření, vytvořily příznivé podmínky pro investice a nastartovaly pozitivní změny pro české hospodářství a společnost.







Mezi klíčové reformy patří digitalizace podniků a veřejné správy, která by měla zlepšit efektivnost a kvalitu veřejných služeb. Reforma postupu udělování stavebních povolení rovněž povede k digitalizaci tohoto procesu, což by mělo zkrátit v současnosti velmi zdoluhavý postup a usnadnit investice. Další zlepšení podnikatelského prostředí se očekává od řádné správy databází a kontrolovaného přístupu k datům.

V zájmu posílení protikorupčního rámce by Česko mělo přijmout právní předpisy, které posílí nezávislost soudnictví, budou upravovat ochranu oznamovatelů korupce a lobbování a mělo by budovat analytické databáze týkající se korupce. Očekává se, že opatření zaměřená na zlepšení kontroly a auditů, předcházení, odhalování a nápravu střetů zájmů a sladění uplatňování skutečného vlastnictví s právními předpisy EU zvýší transparentnost a budou mít trvalý dopad.

Reformy soudnictví a rámce pro předcházení korupci by mohly mít trvalý účinek. Jde o posílení nezávislosti soudnictví zvýšením transparentnosti procesu výběru soudců a poskytnutím dalších záruk v kárných řízeních proti soudcům, státním zástupcům a soudním exekutorům. Jedno z protikorupčních opatření se zaměřuje na zlepšení sběru dat o korupci v České republice. Kromě toho se navrhuje nová pravidla pro ochranu oznamovatelů a pro lobbování na ústřední úrovni s cílem zvýšit transparentnost rozhodovacího procesu.

Odvětvové reformy dále podporují investice do jednotlivých komponent plánu a jejich cílem je zlepšit účinnost postupů a rámcové podmínky v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, přístupu k financím, kultury, výzkumu a inovací a zdravotní péče. Očekává se, že reformy zaměřené na renovaci budov (veřejných budov i rodinných domů), rozvoj obnovitelných zdrojů energie, jakož i na nakládání s odpady a vodou, urychlí ekologickou transformaci.⁵

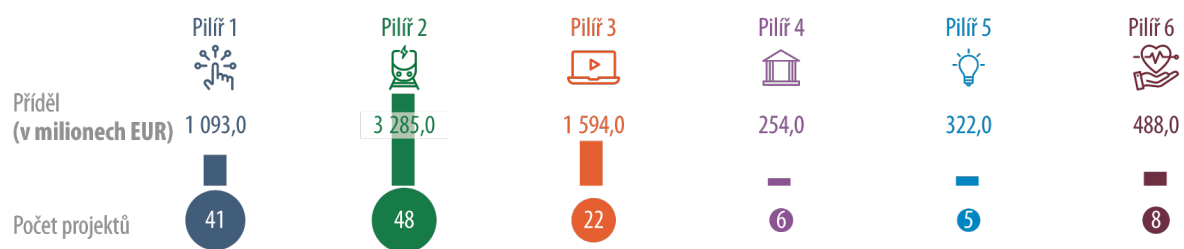
Tabulka 2: Reformy, které získávají podporu v rámci národního plánu pro oživení a odolnost ČR

	Pilíř 1 	Pilíř 2 	Pilíř 3 	Pilíř 4 	Pilíř 5 	Pilíř 6 
Počet projektů	10	8	6	9	1	3
ODVĚTVOVÉ REFORMY	<ul style="list-style-type: none"> – Správa datového fondu a přístup k datům – Elektronická veřejná správa, kybernetická bezpečnost a elektronické zdravotnictví – Síť elektronických komunikací a ekosystém 5G – Platforma pro digitalizaci hospodářství ... 	<ul style="list-style-type: none"> – Alternativy k silniční dopravě – Čisté dálkové vytápění – Renovace v domácnostech – Energetická společenství – Nakládání s odpady – Hospodaření s vodou ... 	<ul style="list-style-type: none"> – Reforma učebních osnov a vzdělávání v oblasti IT – Podpora znevýhodněných škol – Politiky trhu práce – Financování zařízení péče o děti – Reforma dlouhodobé péče ... 	<ul style="list-style-type: none"> – Národní rozvojová banka – Protikorupční opatření – Efektivnost veřejné správy – Vícezdrojové financování kulturních institucí ... 	<ul style="list-style-type: none"> – Ustavení Národního koordináčního skupiny pro podporu prům. výzkumu 	<ul style="list-style-type: none"> – Zlepšení vzdělávání zdravotnických pracovníků – Národní onkologický program – Kvalita preventivních screeningových programů

Investice

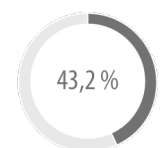
Český plán klade velký důraz na investice. Ačkoli je většina investic spojena s reformou, v několika opatřeních investice provázeny reformou nejsou; to je případ opatření na podporu obnovitelných zdrojů energie, čisté mobility a udržitelné dopravní infrastruktury. V příloze Rady je uvedeno 85 investic⁶ – tabulka 3 uvádí přehled investic a zdrojů a představuje tři největší investice a příklady aktivit v jednotlivých pilířích.

Tabulka 3 – Největší investice, které mají být podpořeny v rámci jednotlivých pilířů českého národního plánu pro oživení a odolnost



	Pilíř 1	Pilíř 2	Pilíř 3	Pilíř 4	Pilíř 5	Pilíř 6
Tři největší investice a % pilíře	Digitální transformace podniků: 16,6 % Vybudování vysokokapacitního připojení: 10,2 % Kybernetická bezpečnost: 9,7 %	Podpora železniční infrastruktury: 13,6 % Budování lesů odolných vůči změně klimatu: 10 % Výroba tepla a obnovitelné zdroje energie: 8,5 %	Ambulantní a terénní sociální služby komunitního charakteru: 20,8 % Univerzitní zařízení pro lékařská studia, biomedicínu a farmaceutická studia: 17,5 % Zvýšení kapacity předškolních zařízení: 17,1 %	Kulturní a kreativní odvětví na regionální úrovni: 31,2 % Kvazikapitálové nástroje na podporu podnikání: 9,2 % Digitalizace kulturního a kreativního odvětví: 7,3 %	Výzkum a vývoj ve zdravotnictví: 37,9 % Spolupráce v oblasti výzkumu a vývoje: 11,4 % Zavádění inovací do podnikové praxe: 7,6 %	Český onkologický institut: 45,5 % Vysoce specializovaná onkologická a hematologická péče: 13,3 % Rehabilitační péče o pacienty, kteří se zotavují z kritických stavů: 12,6 %
Příklady činností	377 digitálně transformovaných podniků Vysokokapacitní připojení pro obce v bílých místech na venkově 120 základních stanic pro signál 5G Bezpečnostní informační systém a systém správy událostí policie ČR	122 km modernizovaných železničních tratí Železniční stanice: 9 modernizovaných a 35 se sníženou energetickou náročností Opětovné zalesnění 36 000 ha Nahrazení stacionárních zdrojů znečištění v domácnostech	5 000 nových lůžek v zařízeních sociální komunitní péče 251 nízkoemisních vozidel zakoupených pro služby sociální péče 100 000 m ² nových vysok školských areálů na 3 místech 7430 nových míst v předškolních zařízeních (pro děti mladší tří let)	15 kulturních a kreativních center na regionální úrovni 32,4 milionů EUR do kvazikapitálových nástrojů na podporu udržitelných projektů malých a středních podniků 80 projektů digitalizace kulturního obsahu	4 konsorcia pro výzkum a vývoj 30 projektů spolupráce malých a středních podniků s veřejnou výzkumnou organizací 90 inovací zavedeno do praxe	Centrum onkologické prevence, Brno Technologie a vybavení pro 10 veřejných center Nová zařízení Centra prvního kontaktu, Centra klinického hodnocení, Centra podpůrné péče a Edukačního centra

Deset největších projektů



Podíl na celkovém vnitrostátním nástroji pro oživení a odolnost

Podpora železniční infrastruktury (P2)	453,7	v milionech EUR
Rozvoj lesů odolných vůči změně klimatu (P2)	335,4	
Sociální služby (P3)	334,9	
Renovace a revitalizace budov – úspory energie (P2)	332,2	
Výměna nevyhovujících zdrojů výroby tepla (P2)	283,1	
Rozvoj klíčových vybraných akademických pracovišť (P3)	281,0	
Předškolní vzdělávání a péče (P3)	274,6	
Elektrifikace železnic (P2)	263,7	
Politiky trhu práce a kompetence pro přechod na digitální technologie (P3)	255,3	
Český onkologický institut (P6)	222,3	

Několik investičních projektů, většinou souvisejících s digitální transformací, jsou přeshraniční projekty a projekty, jichž se účastní více zemí. Patří mezi ně zřízení Evropského zkušebního zařízení pro testování a experimentování, Evropského centra excelence v oblasti umělé inteligence a evropské infrastruktury blockchainových služeb.

Správa

Za účelem provádění národního plánu pro oživení a odolnost zřídilo Česko specializovanou strukturu. Na plán bude dohlížet a monitorovat jej **Řídící výbor**, nejvyšší rozhodovací a schvalovací orgán.

Orgánem odpovědným za plnění národního plánu pro oživení a odolnost je **Ministerstvo průmyslu a obchodu**, konkrétně nově vytvořený **realizační útvar**. Zajišťuje centrální koordinaci, monitorování a podávání zpráv Komisi a funguje jako hlavní kontaktní místo pro Komisi i pro „vlastníky“ komponent. Těmi jsou jednotlivá ministerstva (celkem 11) odpovědná za provádění 26 komponent. Řídící výbor je složen ze zástupců vlastníků komponent a realizačního útvaru. Vláda ČR ve svém usnesení č. 467 ze dne 17. května 2021 podrobně popsala mechanismy fungování, úkoly a kompetence všech zúčastněných aktérů a stanovila etický kodex.

Za kontrolu provádění plánu je odpovědné **Ministerstvo financí**. Za nahlášení případných nesrovnalostí úřadu OLAF je odpovědné ústřední kontaktní místo na ministerstvu. Za účelem auditu provádění národního plánu pro oživení a odolnost byl vytvořen nový samostatný **útvar kontroly a auditu**.

První úroveň kontroly budou zajišťovat vlastníci komponent. Ti musí řídit své komponenty, ověřovat soulad prováděných opatření s platnými právními předpisy EU a ČR a sledovat pokrok v plnění. Druhou úroveň kontroly bude zajišťovat útvar kontroly a auditu na Ministerstvu financí, který je funkčně a organizačně nezávislý na vlastních komponent a realizačním útvaru. Realizační útvar bude vypracovávat a předkládat žádosti o platbu, které musí schválit Řídící výbor. Dodržování zákona o veřejných zakázkách bude kontrolovat [Úřad pro ochranu hospodářské soutěže](#).

Zapojení sociálních a hospodářských partnerů je možné prostřednictvím **Výboru národního plánu pro oživení a odolnost**, který je poradním orgánem pověřeným sledováním a poradenstvím, nemá však pravomoc přijímat rozhodnutí. Může předkládat Řídícímu výboru připomínky a podněty k provádění úprav. Plán neupřesňuje, jakým způsobem a jak často má česká vláda podávat zprávy o národním plánu pro oživení a odolnost vnitrostátnímu parlamentu.

Česko také vytvořilo specializované [internetové stránky](#), které poskytují přehled komponent jeho plánu, užitečné kontakty a informace o výzvách řízených vlastníky komponent.

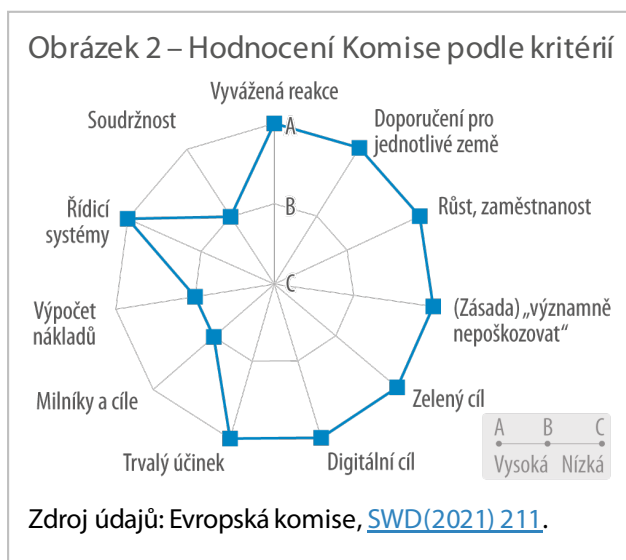
Posouzení Komise

Dne 19. července 2021 Evropská komise vydala kladné [posouzení](#) českého plánu a [doporučila](#) jej Radě ke schválení. Na základě kritérií stanovených v [nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost](#) (příloha V) udělila Komise plánu nejvyšší možné hodnocení (A) (viz obrázek 2). Tři kritéria, která získala hodnocení B (střední), byla „milníky a cíle“, „výpočet nákladů“ a „soudržnost“.

Komise konstatuje, že český národní plán pro oživení a odolnost poskytuje komplexní a vyváženou reakci na důsledky pandemie (kritérium č. 1) a vhodně přispívá ke všem šesti pilířům v rámci Nástroje pro oživení a odolnost (ekologická transformace; digitální transformace; inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění; sociální a územní soudržnost; zdravotnictví a hospodářská, sociální a institucionální odolnost a politiky pro příští generaci).

Plán obsahuje soubor vzájemně se posilujících reforem a investic, které řeší významnou část hospodářských a sociálních výzev uvedených v doporučeních pro jednotlivé země na roky 2019

Obrázek 2 – Hodnocení Komise podle kritérií



a 2020, zejména v oblastech zdravotní péče, dovedností a vzdělávání, ekologické a digitální transformace, dopravy, podpory podniků a výzkumu a inovací (kritérium č. 2). Plán se nezabývá dlouhodobou udržitelností veřejných financí, na niž bylo Česko upozorněno v rámci doporučení Rady pro jednotlivé země, a stávající regionální rozdíly jsou zohledněny pouze částečně.

Plán se převážně zaměřuje na investice do energetiky, digitální infrastruktury a udržitelné dopravy. V oblasti energetiky jsou investice určeny na moderní rozvodné sítě dálkového vytápění, využívání obnovitelných zdrojů energie, energetickou účinnost v obytných a veřejných budovách

a výměnu kotlů na uhlí v domácnostech. Vysokokapacitní digitální síť a moderní železniční síť by měly připravit cestu k vyšší efektivnosti. Očekává se, že zjednodušené a digitalizované postupy pro udělování stavebních povolení spolu s protikorupčními reformami a opatřeními elektronické veřejné správy uvolní stavební investice a zlepší podnikatelské prostředí.

Plán podporuje inovační ekosystém a investice do výzkumu a vývoje a podporuje rozvoj dovedností v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, přičemž zohledňuje sociální rozdíly. Opatření v oblasti zdravotní péče se zaměřují na prevenci rakoviny a rehabilitační péči, rozvoj portálu elektronického zdravotnictví a podporu zdravotnického vzdělávání. Významný dopad by měly mít reformy rámce soudnictví.

Komise dospěla k závěru, že tyto reformy a investice mají potenciál docílit trvalých změn v českém hospodářství (kritérium č. 7). Rovněž konstatovala, že ačkoli je na úrovni plánu zajištěna celková rovnováha mezi reformami a investicemi, u několika opatření nejsou investice doprovázeny příslušnou reformou. To se týká obnovitelných zdrojů energie, čisté mobility a udržitelné dopravní infrastruktury a do jisté míry i zdravotní péče. Komise vyzvala Českou republiku, aby usilovala o větší konzistentnost s fondy evropské politiky soudržnosti a vyvážené územní rozdělování zdrojů, a udělila jí za soudržnost hodnocení B (kritérium č. 11). Pokud jde o hodnocení B, které Komise udělila milníkům a cílům (kritérium č. 8), označila dosažení milníků za realistické, ale úroveň ambicí některých ukazatelů považovala za skromnou.

Komise odhaduje, že plán by mohl zvýšit HDP země do roku 2026 o 0,8 % až 1,2 % ročně a stát se zdrojem až 18 000 dalších pracovních míst. Plán se zaměřuje na několik zjištěných nedostatků hospodářství, zejména vystavení průmyslu rizikům představovaným automatizací a ekologickou transformací, chybějící finanční prostředky pro výzkum a vývoj pro inovativní podniky, nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi, nízkou účast žen a osob s nízkými dovednostmi na trhu práce a neefektivnost veřejné správy. Tyto problémy jsou řešeny podporou malých a středních podniků, investicemi do dopravy, aktivitami v oblasti výzkumu a vývoje a spoluprací mezi vědeckou obcí a podniky. Adaptabilita pracovní síly by se měla zlepšit prostřednictvím opatření, jako je revize učebních osnov, prohlubování dovedností a změna kvalifikace, zvýšená kapacita zařízení péče o děti by měla přivést na trh práce více žen a efektivnost veřejné správy by se měla zvýšit díky elektronické veřejné správě.

Národní plán pro oživení a odolnost je v souladu s [vnitrostátním plánem v oblasti energetiky a klimatu](#) ČR na období 2021–2030. Opatření na podporu ekologické transformace představují 41,6 % celkových prostředků plánu a očekává se, že pomohou zemi dosáhnout cílů dekarbonizace do roku 2030 a zároveň usnadní přechod na oběhové hospodářství. Investice do plynu a biomasy jsou přísně podmíněny a měly by splňovat kritéria udržitelnosti. Investice do moderních železnic,

čisté dopravní infrastruktury a rozvoje elektromobility by měly nastartovat ekosystém čisté mobility, zatímco opatření zaměřená na zalesňování a vodní hospodářství by měla usnadnit přizpůsobení země změně klimatu.

Plán má podpořit digitální transformaci české ekonomiky a společnosti vzhledem k tomu, že 22,1 % přidělených finančních prostředků je určeno na digitální opatření. Digitální reforma vzdělávání a lepší digitální dovednosti učitelů i žáků jsou kombinovány se zajištěním vybavení IT a připojení školám a žákům při zohlednění regionálních a sociálních rozdílů; pracujícím dospělým je určeno opatření na poskytování digitálních dovedností. Rozvoj sítí s velmi vysokou kapacitou doplňuje podpora digitalizace veřejné správy a elektronické veřejné správy, lepší výměna údajů a silnější kybernetická bezpečnost. Digitální transformace probíhá napříč celým hospodářstvím, včetně center pro digitální inovace a center excelence, digitálních technologií pro podniky a přizpůsobení kreativních a kulturních odvětví digitálním technologiím.

Podle Komise poskytla Česká republika odhady nákladů a podklady ve středním rozsahu, avšak odhadované celkové náklady národního plánu pro oživení a odolnost odrážejí zásadu nákladové efektivnosti a jsou úměrné očekávanému účinku na hospodářství a společnost. Všechna uvedená opatření, jejichž financování je plánováno z Nástroje pro oživení a odolnost, rovněž dodržují zásadu „významně nepoškozovat“.

Rozhodnutí Rady a předběžné financování

Dne [8. září 2021](#) schválili ministři hospodářství a financí EU písemným postupem posouzení českého národního plánu pro oživení a odolnost a přijali [prováděcí rozhodnutí](#) Rady. V jeho [příloze](#) je uveden výčet reforem a investičních projektů v rámci plánu, opatření a harmonogram sledování a provádění plánu, včetně příslušných milníků (kvalitativní výsledky) a cílů (kvantitativní výsledky) a souvisejících ukazatelů.

Rada potvrdila, že Česko by mělo během trvání plánu jen ve formě grantů získat 7 036 milionů EUR (v běžných cenách, zaokrouhleno). Tato částka je o něco nižší než maximální příspěvek, který má Česko k dispozici v rámci Nástroje pro oživení a odolnost (7 072 milionů EUR). Grant se skládá ze dvou částí: pevně stanoveného přidělu ve výši 3 537 milionů EUR, který má být poskytnut do 31. prosince 2022, a předběžného přidělu ve výši 3 498 milionů EUR na závazky na rok 2023, který bude aktualizován na základě příslušných ustanovení nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost.

Po schválení Radou podepsaly Evropská komise a Česká republika dohodu o financování, která uvolnila cestu k čerpání předběžného financování ve výši 13 % přidělu pro Česko. Dne [28. září 2021](#) Komise vyplatila předběžné financování ve výši 915 milionů EUR, což Česku umožnilo zahájit provádění národního plánu pro oživení a odolnost. Jak je uvedeno v prováděcím rozhodnutí, „předběžné financování se zúčtuje poměrným odečtením od úhrady splátek“.

Část předběžného financování bude určena na probíhající projekty, které již byly zahájeny v letech 2020 až 2021; to je v souladu s ustanoveními nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, která členskými státy umožňují zahrnout do plánu i opatření zahájená od 1. února 2020 (tj. od začátku pandemie). Mezi tyto první projekty patří nákup digitálních zařízení do škol pro distanční vzdělávání, provádění nového stavebního práva a revitalizace malých vodních toků a rybníků.

Následné platby budou provedeny v devíti splátkách v závislosti na pokroku v provádění reforem a investic a na základě rozhodnutí Komise, že Česko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle. Komise může splátky vyplatit v jedné nebo několika tranších v závislosti na dostupných finančních prostředcích; konečná lhůta pro splnění milníků a cílů je 31. srpna 2026.

Evropský parlament

Evropský parlament je jedním z [hlavních zastánců](#) společného nástroje EU pro oživení a jako společný normotvůrce zřídil společně s Radou Nástroj pro oživení a odolnost. Na základě [nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost](#) a [interinstitucionální dohody](#) o rozpočtových záležitostech může

[Parlament](#) kontrolovat práci Komise při posuzování národních plánů. Parlament rovněž [vyzval](#) Komisi, aby „schvalovala pouze ty plány, které zcela odpovídají ustanovením a cílům nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost“ a nedělala „žádné politické ústupky, které by odporovaly ustanovením a duchu nařízení“.

Parlament zřídil stálou pracovní skupinu pro kontrolu Nástroje pro oživení a odolnost, která se skládá z poslanců, kteří jsou členy Rozpočtového výboru a Hospodářského a měnového výboru, a má [27 řádných členů](#). Pracovní skupina připravuje dialog o oživení a odolnosti, který Parlament každé dva měsíce vede se zástupci Komise, a v návaznosti na něj přijímá opatření.

Interinstitucionální dohoda o rozpočtových záležitostech rovněž stanoví specializovaná interinstitucionální zasedání mezi Parlamentem, Radou a Komisí týkající se provádění širšího Nástroje Evropské unie na podporu oživení. Tato zasedání se konají nejméně třikrát v roce.

Kromě toho Parlament prostřednictvím [postupu udělování absolutoria](#) zajistí demokratickou kontrolu vynakládání prostředků Nástroje Evropské unie na podporu oživení.

Milníky a cíle



Po vyplacení 13 % financování v září 2021 budou další platby v rámci národního plánu pro oživení a odolnost záviset na pokroku v provádění českého plánu. Celkem je plánováno devět šestiměsíčních splátek, z nichž každá je spojena s dosažením řady milníků (kvalitativních cílů) a cílů (kvantitativních cílů). Postupné zúčtování předběžného financování (viz výše) má snížit skutečné čerpání každé splátky o 13 %. Podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost musí Česko vyčlenit prostředky Nástroje pro oživení a odolnost do konce roku 2023, přičemž platby musí být provedeny nejpozději do konce roku 2026.

Česko bude muset splnit 115 milníků a 129 cílů. Tento poměrně vysoký počet (celkem 244) odráží velký počet opatření a dílčích opatření obsažených v plánu. Obecně platí, že jedno opatření je spojeno se dvěma nebo

třemi milníky nebo cíli, které odpovídají různým krokům v jeho provádění. V první části plánu převažují milníky, které se často vztahují ke vstupu příslušných právních předpisů v platnost, zahájení programu nebo výběru projektů.

První splátka ve výši 1 100 milionů EUR (neboli 930 milionů EUR bez předběžného financování) je vázána na dosažení 31 milníků a 6 cílů, které mají být splněny do června 2022. Předpokladem pro předložení první žádosti o platbu jsou čtyři milníky související s posílením protikorupčního rámce. Česko musí sladit definici „skutečného majitele“ s právními předpisy EU, vydat pokyny k zamezení a řízení střetu zájmů, přijmout strategii auditu pro nezávislý a účinný audit provádění národního plánu pro oživení a odolnost a zavést postupy pro shromažďování, uchovávání a zpracování údajů o všech konečných příjemcích, včetně skutečných majitelů.

Mezi další milníky a cíle spojené s první splátkou patří opatření pro zahájení jednotlivých programů, jako je podpora transformace vysokých škol a nový program podpory výzkumu a vývoje, stejně jako vymezení souboru projektů, zejména pro elektrifikaci železnic. V platnost by měl vstoupit nový

stavební zákon a zákon o soudech a soudcích a měla by být vytvořena platforma pro digitalizaci ekonomiky.

Názory českých zúčastněných stran

Zúčastněné strany kritizovaly nedostatečnou transparentnost při přípravě a vypracování plánu, nevelkou míru skutečných konzultací a skutečnost, že předchozí vláda vzala na vědomí jen málo navrhaných změn. Průmyslové i ekologické organizace poukázaly na nedostatečnou veřejnou kontrolu, kterou předpokládá provádění plánu. Požadovaly, aby sociální partneři byli zastoupeni v Řídícím výboru a podíleli se na definování podmínek pro vyhlášení programů a výzev, a aby se jejich účast neomezovala na Výbor národního plánu pro oživení a odolnost, který má pouze konzultační charakter. Připomněli také, že plán by neměl nahrazovat prostředky na mandatorní výdaje ze státního rozpočtu. Skutečnost, že podle prvního návrhu by nebyl splněn cíl 37 % pro ekologickou transformaci, vyvolala určitou veřejnou rozpravu.

Zástupci průmyslu⁷ vyzvali vládu, aby zvýšila prostředky na digitální transformaci podniků, umožnila podnikům využívat zdroje národního plánu pro oživení a odolnost na digitalizaci výrobních procesů a otevřela přístup ke zdrojům pro digitalizaci velkým podnikům. Akademičtí pracovníci a skupiny odborníků v oblasti přírodních věd vyzvali předsedu vlády, aby financování z národního plánu pro oživení a odolnost zaměřil na problémy se suchem, schopnost krajiny zadržovat vodu a úbytek biologické rozmanitosti. [Asociace krajů](#), která zastupuje starosty a města, vyzvala k navýšení finančních prostředků na [cyklistickou infrastrukturu](#). Svaz průmyslu a dopravy vyzval vládu, aby vyčlenila konkrétní částky pro průmysl a podniky a aby více podporovala hospodaření s vodou v podnicích a oběhové hospodářství.

Když bylo z Nástroje pro oživení a odolnost vyjmuto několik opatření, aby se plán přizpůsobil maximálnímu grantovému přidělu pro Česko, aniž by vláda účelově vážala příslušné prostředky ve státním rozpočtu, na veřejnosti se o důsledcích příliš nediskutovalo.

Když vláda (za premiéra Babiše) v rozporu s tím, co bylo dohodnuto a schváleno Komisí, oznámila, že velké podniky nebudou způsobilé pro podporu z národního plánu pro oživení a odolnost, vyjádřily zúčastněné strany z řad průmyslu [obavy](#), že s ohledem na přísné lhůty jsou ohroženy části plánu zaměřené na oblasti nízkoemisní energetiky, oběhového hospodářství, digitalizace či dopravy, pokud se do něj nebudou moci zapojit všechny subjekty na trhu bez ohledu na jejich velikost.

DOPLŇUJÍCÍ ANALÝZA EVROPSKÉHO PARLAMENTU

[Next Generation EU: A European instrument to counter the impact of the coronavirus pandemic \(Evropský nástroj proti dopadům pandemie COVID-19\)](#), EPRS, červenec 2020.

[Economic and Budgetary Outlook for the European Union 2021 \(Hospodářský a rozpočtový výhled Evropské unie na rok 2021\)](#), EPRS, leden 2021.

[Recovery and Resilience Facility \(Nástroj pro oživení a odolnost\)](#), EPRS, březen 2021.

[Recovery plan for Europe: State of play \(Plán na podporu oživení Evropy: současný stav\)](#), EPRS, červen 2021.

[Recovery and Resilience Plans – An overview \(Plány pro oživení a odolnost – přehled\)](#), Oddělení pro podporu správy ekonomických záležitostí, Evropský parlament, červen 2021.

OSTATNÍ ZDROJE

[Czechia's recovery and resilience plan \(Plán pro oživení a odolnost Česka\)](#), Evropská komise, zvláštní internetové stránky.

[Czechia – country overview \(Přehled jednotlivých zemí – Česko\)](#), srovnávací přehled Evropské komise.

[European Statistical Recovery Dashboard \(evropský přehled statistických ukazatelů oživení\)](#), internetové stránky Eurostatu.

POZNÁMKY

- ¹ Grafy a tabulky v této publikaci jsou založeny na údajích z internetových stránek [Národního plánu obnovy ČR, posouzení](#) Komise, [prováděcího rozhodnutí](#) Rady a jeho příloh. Použité údaje odpovídají zdrojům v době jejich získání; navíc mohou existovat rozdíly mezi údaji z různých zdrojů. Všechny částky jsou uváděny v běžných cenách. Český plán byl zpracován v českých korunách (Kč). Jak je uvedeno v prováděcím rozhodnutí Rady, všechny částky byly přepočteny na eura směnným kurzem ECB ze dne 1. června 2021, tj. 1 EUR = 25,462 Kč.
- ² Stěžejní oblasti jsou: 1) Energie – čisté technologie a obnovitelné zdroje energie; 2) Renovace – energetická účinnost veřejných a soukromých budov; 3) Dobíjení a doplňování paliva – udržitelná doprava a dobíjecí stanice; 4) Propojení – rychlé širokopásmové služby; 5) Modernizace – digitalizace veřejné správy; 6) Vyšší výkon – evropské cloudové datové kapacity a rozvoj udržitelných procesorů; 7) Změna kvalifikace a prohlubování dovedností – vzdělávání a odborná příprava na podporu digitálních dovedností.
- ³ Tento i všechny následující procentní podíly v celém textu (není-li uvedeno jinak) se vztahují k části položky v rámci finančních zdrojů Nástroje pro oživení a odolnost, přičemž se nepočítají vnitrostátní zdroje ČR, které nespadají do Nástroje pro oživení a odolnost.
- ⁴ Na českých internetových stránkách plánu je uvedeno 39 reforem. V komponentě 2.5 („Renovace budov“) český plán uvádí dvě dílčí reformy, zatímco v [příloze](#) Rady je uvedena pouze jedna. Kromě toho český plán uvádí jednu reformu – 1.4.2 („Institucionální podpora startupů – standardy EU pro startupové národy“), která není v dokumentu Rady.
- ⁵ Z vnitrostátních zdrojů by měla být financována reforma zaměřená na přípravu projektů (poskytování metodické podpory a školení v konkrétních oblastech) a transformace Státního fondu kinematografie na audiovizuální fond.
- ⁶ Na internetových stránkách plánu ČR je uvedeno celkem 113 investic (včetně dílčích investic), přičemž největší rozdíly jsou v komponentách 2.1 („Udržitelná doprava“), 2.8 („Revitalizace území se starou stavební zátěží“) a 3.3 („Modernizace služeb zaměstnanosti“).
- ⁷ Svaz průmyslu a dopravy ([SP](#)), Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ([KZPS](#)), Asociace malých a středních podniků a živnostníků ([AMSP](#)) a Hospodářská komora České republiky ([HK ČR](#)).

PRÁVNÍ UPOZORNĚNÍ A AUTORSKÁ PRÁVA

Tento dokument je připraven a určen pro poslance a zaměstnance Evropského parlamentu jako podkladový materiál na podporu jejich parlamentní činnosti. Za obsah tohoto dokumentu nesou výhradní odpovědnost autoři a jakékoli názory v něm vyjádřené by neměly být považovány za oficiální postoj Evropského parlamentu. Rozmnožování a překlady pro nekomerční účely jsou povoleny, pokud je uveden zdroj a Evropský parlament je na to předem upozorněn a obdrží kopii.

© Evropská unie, 2022.

eprs@ep.europa.eu (kontakt)

www.eprs.ep.parl.union.eu (intranet)

www.europarl.europa.eu/thinktank (internet)

<http://epthinktank.eu> (blog)



První vydání. Informační materiály týkající se plnění Nástroje Evropské unie na podporu oživení jsou aktualizovány v průběhu klíčových fází životního cyklu plánů.